

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/4/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112215560
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112215560.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Martina Valentová, v právnej veci navrhovateľky: E. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., A. K. XX, zastúpenej advokátkou: JUDr. Adriena Vysudilová, so sídlom Trnava, Paulínska 15/A, proti odporcovi: Ing. L. N., nar. XX.X.XXXX, bytom G., L. XXXX/X, zastúpeného advokátom: JUDr. Ľubomír Schweighofer, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. č. 2, o určenie výživného, na odvolanie navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 5. 9. 2013, č. k. 16P/52/2012-358, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti výroku o náhrade trov konania štátu m e n í nasledovne:

Súd s účinnosťou od 1. 8. 2012 z v y š u j e výživné odporcu na navrhovateľku zo sumy 165,97 Eur mesačne na sumu 350 Eur mesačne, čím mení rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 35C/38/2005 - 52 zo dňa 16.3.2006 v časti výšky výživného.

Zročné výživné za obdobie od 1.8.2012 do 5.9.2013 v sume 2 392,52 Eur p o v o ľ u je odporcovi z a p l a t i ť navrhovateľke v splátkach po 100 Eur mesačne, spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť štátu na účet Okresného súdu Trnava náhradu trov konania v sume 24,50 Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania účastníkov z r u š u j e a v e c mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd odporcovi uložil prispievať na výživu navrhovateľky sumou 350 Eur mesačne s účinnosťou od 1.8.2012, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľky. Vo zvyšku návrh zamietol. Zameškané výživné za obdobie od 1.8.2012 do 5.9.2013 vo výške 2.392,52 Eur povolil odporcovi splácať v splátkach po 100 Eur mesačne, spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia. Odporcu zaviazal zaplatiť na účet súdu trovy

štátu v sume 35 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Ostatným výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 62 ods. 1 a 2 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním dospel k záveru že sú splnené podmienky pre priznanie výživného v prospech navrhovateľky od podania návrhu. Navrhovateľka sa návrhom domáhala určenia vyživovacej povinnosti zo strany odporcu v sume 500 Eur mesačne s účinnosťou od 1.8.2012. Naposledy bolo určené výživné na navrhovateľku rozsudkom zo dňa 16.3.2006, sp. zn. 35C/38/05 v sume 5.000 Sk (165,97 Eur) mesačne.

Matka navrhovateľky v čase začatia konania dosahovala príjem 770 Eur mesačne, z dôvodu veľkej pracovnej zaťaženia sa vzdala príjmu 1100 Eur brutto a poberala dávky 670 Eur mesačne, krátke obdobie opatrovateľský príspevok, resp. príjem z brigádnickej činnosti. V čase rozhodovania súdu bol príjem matky 980 Eur mesačne. Matka vlastní pozemky v k. ú. E. a G., je vlastníčkou bytu na A. K. XX, G.. Poberala nájomné 150 Eur mesačne za byt a 269 Eur ročne za ornú pôdu.

Odporca v roku 2011 vykazoval daňový základ 3.075 eur, spláca úver od VÚB banky v pôvodnej výške 35.000 Eur so splátkami 744 Eur mesačne, úver Volksbank Slovensko so spoludlžníkmi W. X., Ing. X. W. vo výške 12.000.000 Sk (398.327,03 Eur). V tejto banke je zostatok úveru 755.000 Eur so splátkami 7300 Eur mesačne, ďalší úver 3.300 Eur so splátkami 3.700 Eur mesačne, v Unicredit bank Slovakia splátky 700 Eur mesačne. Odporca vlastní nehnuteľnosť na Ul. X. W. XX, ktorá je v rekonštrukcii, prenajíma dom na ul. L. XXXX/X v G. - 1 izbu s dohodnutým nájomným 210 Eur mesačne, A. N. XX, G. - 59 Eur mesačne. Je spoluvlastníkom ornej pôdy v k. ú. W. s nájomom 116 Eur ročne, k. ú. O. Z. - 30,40 Eur ročne, B. N., K. N. - 14,43 Eur ročne, K. - 54,21 Eur ročne, ďalších nehnuteľností s nájomom 812,35 Eur ročne, dosahuje zisk 120 Eur mesačne za umiestnenie reklamy. Z jeho daňového priznania za rok 2012 vyplýva, že základ dane predstavoval 9.327,17 Eur, daň 1772,16 Eur. Spoločnosti, v ktorých je odporca spoločníkom majú nerozdelený zisk na firme H. L. 16.060 Eur, X. s.r.o. 56.894 Eur, a to v roku 2011 aj 2012 podľa predloženej súvahy. Hodnota majetku odporcu v rámci podnikania fyzickej osoby v r. 2011 predstavovala čiastku 172.010 Eur a v roku 2012 82.860 Eur, čo vyplýva z výkazu majetku a záväzkov. Hoci odporca spláca úvery, úvery čerpané v rámci podnikateľskej činnosti sú premietnuté v záväzkoch, a teda znižujú základ dane. Úver čerpaný v Unicredit Bank, ktorý odporca čerpal ako fyzická osoba, bol použitý na kúpu spoluvlastníckeho podielu nehnuteľnosti. Na túto nehnuteľnosť bolo vydané stavebné povolenie v r. 2012 na realizáciu nadstavby a prístavby, čo nemôže byť na ťarchu výživného.

Navrhovateľka v čase podania návrhu študovala na strednej škole a pripravovala sa na vysokoškolské štúdium, v čase rozhodovania bola študentkou vysokej školy, a preto vyživovacia povinnosť rodičov na jej osobu trvá. Od poslednej úpravy výživného pred 7 rokmi došlo k podstatnej zmene pomerov objektívne uplynutím doby, zvyšovaním nákladov navrhovateľky spôsobených vekom a v neposlednom rade prípravou na budúce povolanie. Navrhovateľka sa venuje tiež mimoškolským aktivitám, ktoré hoci priamo nesúvisia s budúcim povolaním sú jej právom v rámci všeobecného vzdelávania a rozvoja osobnosti, pričom tieto položky nie sú neprimerane vysoké ani nadštandardné. Navrhovateľka mala zvýšené náklady v súvislosti s ukončením stredoškolského štúdia (stužková, maturita), prípravou na vysokú školu (príprava na prijímacie pohovory, hradenie prihlášok na VŠ) a jej náklady sú zvýšené mimoškolskými aktivitami (violončelo, šport, spev). Už samotnou zmenou stupňa školského vzdelania sú potreby objektívne navýšené. Príjem matky sa oproti poslednej úprave výživného síce tiež zvýšil, na jej strane je však potrebné prihliadnuť na osobnú starostlivosť, i keď nie do takej miery ako u maloletých detí. Otec nad rámec bežného výživného na výživu navrhovateľky v spornom období neprispieval, s navrhovateľkou nebol v kontakte. Prvostupňový súd nepovažoval za smerodajné koho zavinením sú vzťahy účastníkov obmedzené, pretože nezistil žiadne zásadné skutočnosti, ktoré by v tomto smere z hľadiska posúdenia dobrých mravov mali vplyv na výšku výživného. Objektívne potreby navrhovateľky sú dané prípravou na budúce povolanie, skutočnosťou, že od poslednej úpravy pomerov uplynulo dlhé časové obdobie, počas ktorého vzrástli potreby navrhovateľky vekom, vzrastom, záujmovými činnosťami, prípravou na maturitu, stužkovú, úhradou prihlášok na VŠ a v súčasnosti návštevou VŠ, čím vznikli ďalšie náklady na cestovanie, PC, školské potreby. Navrhovateľka nemá možnosť sa riadne zamestnať a príležitostné brigády jej náklady nepokryjú. U odporcu nepribudla vyživovacia povinnosť,

v prípade ostatných vyživovacích povinností do rozhodnutia vo veci nebolo výživné zvýšené. Jeho príjem z podnikateľskej činnosti podľa daňového priznania prvostupňový súd nepovažoval za úplne smerodajný z hľadiska určenia jeho mesačného príjmu. Odporca vykonáva podnikateľskú činnosť vo viacerých spoločnostiach i ako fyzická osoba. Trhová hodnota majetku jeho spoločností je asi 30 mil. eur a i pokiaľ odporca s touto nemôže disponovať, nemožno potom prihliadať na ním splácané úvery, ktoré žiada zohľadniť pri výške výživného a sú zohľadnené v základe dane a na strane druhej neprihliadať na túto hodnotu majetku. Hodnota domu, ktorý odporca rekonštruuje je 120.000 Eur a predpokladá investície 10.000 Eur. Odporca teda disponuje finančnými prostriedkami. Obaja rodičia navrhovateľky sú vlastníkami viacerých nehnuteľností nie malej hodnoty, a teda príjem oboch je o túto skutočnosť navýšený. Na strane oboch povinných osôb sú dané majetkové pomery tak, aby boli schopní si riadne plniť vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ ide o použitie prostriedkov získaných po vyporiadaní BSM, matka ich použila na rekonštrukciu bytu, chaty, garáže, teda vecí, ktoré slúžia i potrebám navrhovateľky, vrátane jej výživy. Pokiaľ odporca argumentoval, že niektoré z nehnuteľností vlastní len dočasne ako podnikateľ s realitami, na takéto nakladanie s nehnuteľnosťami sú potrebné finančné prostriedky, ktoré musí mať odporca nepochybne k dispozícii. I z toho vyplýva, že u odporcu dochádza k obratom, z ktorých nie je možné ustáliť priemerný mesačný príjem, avšak svedčí to o solventnosti odporcu. Preto prvostupňový súd nevychádzal len z dokladovaného príjmu odporcu, ale z jeho celkových majetkových pomerov. Dokazovanie ohľadom účtovníctva odporcu prvostupňový súd nevykonával, nakoľko mal za to, že pre rozhodnutie sú postačujúce predložené doklady o majetkových pomeroch. Prvostupňový súd prihliadol tiež na príjem priateľky odporcu 1.238 Eur mesačne, a to z hľadiska spoločného krytia nákladov domácnosti. Matka navrhovateľky vyčíslila mesačné náklady navrhovateľky na sumu 470 až 500 Eur. Odporca je povinný počínať si tak, aby bol schopný plniť si riadne vyživovaciu povinnosť a aby bola zachovaná rovnaká životná úroveň rodičov a detí. Odporca je vlastníkom viacerých nehnuteľností, vykonáva podnikateľskú činnosť ako spoločník obchodných spoločností i ako fyzická osoba, disponuje dostatočne rozsiahlym majetkom, s ktorým v prípade potreby môže nakladať, v súčasnosti tento majetok zhodnocuje rekonštrukciou nehnuteľnosti, a teda jeho majetkové pomery sú dostatočné na to, aby výživné bolo oproti doterajšej výške zvýšené. Podľa prvostupňového súdu nemožno zohľadňovať úverové zaťaženie odporcu, nakoľko táto skutočnosť je zohľadnená pri určení výšky dane. Odporca má tiež príjem z prenájmov nehnuteľností. Matka je takisto vlastníčkou nehnuteľností, má príjem z prenájmu a v prípade potreby má možnosť s nimi disponovať. Hoci odporca udáva nízky príjem z podnikateľskej činnosti, rozhodujúce sú jeho celkové majetkové pomery a skutočnosť, že vykonáva rozsiahlejšie podnikanie. Odporca sám nešpecifikoval a neuviedol svoj mesačný príjem, súd ani z jeho priemerného mesačného zárobku podľa daňového priznania nevychádzal, vychádzal z jeho celkových majetkových pomerov. Mesačné náklady navrhovateľky boli podľa súdu prvého stupňa vzhľadom na jej vek, potreby, štúdium opodstatnené a v podstate jej veku bežné pri bežných nákladoch a nárokoch bez toho, aby sa javili ako neodôvodnene navýšené. Na strane odporcu z hľadiska jeho nákladov, splácania úverov, prvostupňový súd uviedol, že vyživovacia povinnosť má prednosť pred ostatnými nákladmi povinnej osoby. Náklady na domácnosť u navrhovateľky hradí matka, odporca sa na týchto nákladoch podieľa spoločne s priateľkou. U odporcu bolo potrebné prihliadnuť na ďalšie tri vyživovacie povinnosti a prebiehajúce konania o zvýšenie výživného.

Návrh navrhovateľky považoval prvostupňový súd za dôvodný len sčasti, s prihliadnutím na potreby navrhovateľky, možnosti odporcu, vyživovaciu povinnosť matky voči navrhovateľke, u ktorej však zohľadnil osobnú starostlivosť o navrhovateľku. Na strane oboch rodičov prihliadal na vyživovaciu povinnosť voči ďalším trom deťom. Navrhovateľka nepreukázala, že by jej mesačné náklady prevyšovali navrhovanú čiastku 500 Eur. Samotný príjem odporcu súd nepovažoval za smerodajný, vzhľadom na majetkové pomery odporcu, ktoré sú na dostatočnej až vysokej úrovni. Za primerané potrebám navrhovateľky a možnostiam odporcu preto považoval výživné v sume 350 Eur, ktoré plnoletej navrhovateľke priznal od podania návrhu. Vo zvyšku návrh zamietol. Zameškané výživné od podania návrhu do rozhodnutia vo veci povolil odporcovi splácať. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O. s. p. Odporcu, ktorý bol v prevažnej miere neúspešný zaviazal podľa § 148 ods. 1 O. s. p. na zaplatenie trov štátu titulom poskytnutia informácie od peňažného ústavu.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie tak navrhovateľka ako aj odporca. Odporca svojím odvolaním napadol prvý, tretí, štvrtý a piaty výrok rozsudku (t. j. okrem výroku, ktorým bol návrh v časti zamietnutý) a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrh navrhovateľky zamietne, alebo aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu

prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa odporcu súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Poukazoval na to, že návrh na zvýšenie výživného podala navrhovateľka preto, že jej matka sa stala nezamestnanou a nestačí hradiť jej výdavky. Matka navrhovateľky však od 17.12.2012 pracuje opäť u svojho predchádzajúceho zamestnávateľa, preto už nemožno prihliadať na to, že v čase podania návrhu bola nezamestnaná. Matka pritom podala výpoveď bez udania dôvodu, čím sa bezpochyby bezdôvodne vzdala príjmu v prospech detí a na úkor odporcu, konala účelovo. Od 1.8.2013 je príjem matky 1.140 Eur mesačne, čím nastala na strane matky zmena pomerov, keď sa jej podstatne zvýšil pravidelný príjem. Príjem matky navrhovateľky (bez príjmu z prenájmu nehnuteľností, daňového bonusu, prídavkov na deti a výživného od odporcu) bol od 1-3/2012 - 3.539,23 Eur, od 4-9/2012 - 3.810 Eur, od 10-11/2012 - 500 eur, od 1-7/2013 - 6.991,99 Eur. Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval výšku príjmu matky v čase podania návrhu a v čase rozhodovania súdu, túto skutočnosť však nevyhodnotil vo vzájomnej súvislosti a nevyhodnotil ju ako zmenu pomerov na strane matky, čím vec nesprávne právne posúdil. Neprihliadal na to, že matka navrhovateľky poberá prídavky na tri deti, uplatňuje si na ne daňový bonus, nemá žiadne úverové zaťaženie. Navrhovateľka aj so súrodencami pravidelne chodíva na výlety, dovolenky, lyžovačky, navštevuje kultúrne podujatia, na rozdiel od odporcu, ktorý od rozvodu manželstva bol na dovolenke asi trikrát, a to na Slovensku. Navrhovateľka a jej matka majú vyššiu životnú úroveň ako odporca a túto si na jeho úkor naďalej zvyšujú. Zásadu, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov prvostupňový súd aplikoval bez toho, aby sa bližšie životnou úrovňou otca, dcéry a matky zaoberal, tieto porovnal a správne vyhodnotil. Súd prvého stupňa postupoval nesprávne aj pri zisťovaní vlastníctva nehnuteľností na strane matky, ktorá vlastní dva byty, byt na Q. ul. prenajíma a v byte na ul. A. K. býva. Odporcom navrhovaný dôkaz - výpismi z účtov matky navrhovateľky, súd prvého stupňa síce vykonal, avšak z predložených výpisov nie je možné zistiť koncový stav na účte v jednotlivých mesiacoch a tým aj skutočný stav finančných prostriedkov matky navrhovateľky a nakladanie s výživným. Súd prvého stupňa nezisťoval majetkové pomery matky dostatočne, dôkazy o jej majetkových pomeroch nevykonal v súlade so zákonom a zistené skutkové okolnosti nesprávne vyhodnotil, čo má za následok nesprávne rozhodnutie súdu. Hoci súd prvého stupňa dospel k záveru, že na strane oboch povinných osôb sú dané majetkové pomery tak, aby boli schopní si riadne plniť vyživovaciu povinnosť a forma nakladania s nehnuteľnosťami je potom ich výlučným právom, túto skutočnosť však nemožno zohľadňovať iba na strane jednej z povinných osôb, pretože aj matka má vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že náklady na výživu navrhovateľky sú vo výške 470- 500 Eur mesačne, z čoho má odporca hradiť 350 Eur, avšak prvostupňový súd neuviedol, ako dospel k takémuto prerozdeleniu nákladov u rodičov, keď matka navrhovateľky má stály príjem vo výške 980 Eur, vlastní nehnuteľnosti, prenajíma byt za 150 Eur mesačne a osobná starostlivosť o navrhovateľku nie je daná do takej výraznej miery ako u maloletého dieťaťa. Súd prvého stupňa uzavrel, že odporca rekonštrukciou nehnuteľnosti túto zhodnocuje a môže ju ďalej použiť na prenájom alebo predaj, na strane matky však k takémuto záveru v súvislosti s jej vlastníctvom nedospel. Na rekonštrukciu uvedenej nehnuteľnosti bolo potrebné vynaložiť 10.000 Eur, ktorú skutočnosť súd vyhodnotil tak, že odporca disponuje finančnými prostriedkami, keďže túto investíciu realizoval. Pritom nevykonal dokazovanie ohľadom tejto investície, nezisťoval kto a v akej výške na rekonštrukciu poskytol peniaze. Odporca bol nútený predať nehnuteľnosť v jeho vlastníctve, aby mohol riadne uhrádzať výživné na všetky svoje deti, čo činí spolu sumu 664 Eur mesačne, nakoľko nemá pravidelný mesačný príjem v takej výške, ktorá by mu umožňovala hradiť takto určené výživné. Matka navrhovateľky doposiaľ nepredala ani časť svojho nehnuteľného majetku, napriek tomu, že v konaní deklarovala, že pozemky vo E. majú slúžiť ako zábezpeka na štúdium detí. Na štúdium detí však žiada výživné od odporcu. Matka navrhovateľky taktiež vlastní pozemky oblasti H., ktoré majú byť určené na individuálnu bytovú výstavbu a ktoré plánuje predať. Odporca v konaní preukázal, že jeho príjmy sa na rozdiel od matky navrhovateľky nijako nezvyšujú, naopak v dôsledku enormného úverového zaťaženia (úvery nesúvisia len s podnikateľskou činnosťou), hospodárskej krízy a súdnych sporov vyvolaných konkurzom sa znižujú. Z doložených daňových priznaní odporcu vyplýva výška jeho obratu, ale tento nepredstavuje čistý zisk odporcu. Akékoľvek zisky z podnikateľskej činnosti H. W. sú použité na splácanie úverov, ktoré banka každoročne združeniu H. W. navyšuje, o. i. aj z dôvodu pretrvávajúcich súdnych sporov vyvolaných konkurzom úpadcu TAZ, š. p. Prvostupňový súd mal prihliadať na úvery odporcu súvisiace s jeho podnikateľskou činnosťou, ako aj na celkové podnikateľské riziko, pretože táto podnikateľská činnosť je zdrojom obživy odporcu, zdrojom výživného pre navrhovateľku a jej súrodencov. Súd prvého stupňa v rozhodnutí nesprávne uviedol, že trhová hodnota majetku združenia H. W. je 30 mil. Eur, pretože odporca uviedol, že účtovná hodnota majetku združenia - budovy bývalej TAZ je 30 mil. SK. Súd preto absolútne nesprávne zistil skutkovú okolnosť

týkajúcu sa majetku odporcu, z čoho vyvodil nesprávne právne závery. Súd prvého stupňa uviedol, že nie je možné ustáliť mesačný príjem odporcu, pričom odporca uviedol, že má mesačný príjem vo výške 1.000 Eur. Prvostupňový súd sa stotožnil len s tvrdeniami navrhovateľky, resp. jej matky a argumenty odporcu vyhodnotil v jeho neprospech, čím porušil zásadu rovnosti zbraní. Argument odporcu, že nehnuteľnosti nadobúda do svojho vlastníctva len na určitý čas v rámci svojej podnikateľskej činnosti v oblasti realít, vyhodnotil súd v neprospech odporcu tak, že odporca musí mať na takéto nadobúdanie majetku potrebné finančné prostriedky, svoj záver však riadne nezdôvodnil. Odporca má viac nehnuteľností, ide prevažne o spoluvlastnícke podiely na ornej pôde a lesoch, ktoré nemajú takmer žiadnu hodnotu a odporca z nich nemá žiadne, resp. minimálne príjmy. Z prenájmu na ul. N. má príjem 59 Eur mesačne, čo zodpovedá výške jeho spoluvlastníckeho podielu 31/100. Z prenájmu na Q. ul. má odporca príjem 93,80 Eur mesačne, vlastníctvo predajne H. W. a súvisiace pozemky sú v podielovom spoluvlastníctve odporcu, sú zaťažené záložným právom v prospech M. (mesačná splátka úveru je 7300 Eur), navyše zablokované správcom konkurznej podstaty TAZ š. p. Rodinný dom na Z. ulici je v podielovom spoluvlastníctve odporcu, je zaťažený záložným právom v prospech U. (mesačná splátka úveru je 220 eur), príjmy z prenájmu tejto nehnuteľnosti nemá odporca žiadne, rodinný dom na ul. L. v G., v ktorom odporca býva je taktiež zaťažený záložným právom v prospech M. (mesačná splátka úveru je 3.700 Eur), náklady na prevádzku domu sú 266 Eur. Súd prvého stupňa neprihliadol na pasíva na strane odporcu a matky navrhovateľky, mieru úverového zaťaženia a ostatných rizík a bez ďalšieho dospel k záveru o solventnosti odporcu. Z hľadiska pokrytia nákladov na domácnosť prihliadal na príjem priateľky odporcu, napriek tomu, že táto sa na nákladoch jeho domácnosti nepodieľa, pretože spoločne nehospodária. Matka navrhovateľky žiada svojimi návrhmi výživné aj na mal. deti W. a J. spolu vo výške 800 Eur a návrh na určenie výživného podala aj dospelá dcéra F., ktorá žiada výživné v sume 600 Eur. Súčet všetkých nárokov na výživné je 1.900 Eur, čo ďaleko presahuje odporcov mesačný príjem. Odporca považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nespravodlivé, jednostranné, neobjektívne a zmätočné. Podľa odporcu je tiež rozhodujúce, že navrhovateľka sa s odporcom nestretáva, čo považuje za stav v rozpore s dobrými mravmi, keď odporca nemôže uplatňovať svoje rodičovské práva. Navrhovateľka sama uviedla, že sa s otcom nestretáva, teda že z jej strany došlo k pretrhnutiu väzieb, navrhovateľka ani jej matka odporcovi neoznamujú a nekonzultujú s ním žiadne výdavky. Súd prvého stupňa danú situáciu z hľadiska dobrých mravom neposúdil správne. Vzhľadom na vek a správanie navrhovateľky voči odporcovi, príjmy a konanie matky navrhovateľky na úkor odporcu, ostatné vyživovacie povinnosti odporcu, pasíva na strane odporcu, odopieranie rodičovských práv odporcovi, má odporca za to, že určenie povinnosti platiť výživné navrhovateľke vo výške 350 eur mesačne od 1.8.2012 je neprijateľné, neúnosné a v rozpore s dobrými mravmi. Súd v konaní nevyhodnotil všetky dôkazy rovnako z hľadiska ich pravdivosti, hodnovernosti a dôležitosti, stotožnil sa len s tvrdeniami navrhovateľky, neprihliadajúc na argumenty odporcu. Neprihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, najmä na všetky skutočnosti, dôkazy a právne závery svedčiace v prospech odporcu. Absencia riadneho odôvodnenia rozhodnutia pri skutočnosti, že pomery matky umožňujú, aby hradila výživné navrhovateľke je podstatnou vadou, ktorá spôsobuje, že rozsudok súdu prvého stupňa je v rozpore s § 153 a § 157 O.s.p.

Navrhovateľka svojím odvolaním napadla výroky v časti určenia vyživovacej povinnosti, vrátane zamietajúcej časti, vyčísleného dlhu ako aj výrokovej časti týkajúcej sa trov konania. Prvostupňový súd podľa nej nezohľadnil, že v čase podania návrhu bola študentkou strednej školy, pričom v čase rozhodovania sa stala študentkou vysokej školy, preto ak súd prvého stupňa uviedol, že nepreukázala, že by jej mesačné náklady prevyšovali čiastku 500 Eur, jeho rozhodnutie nezodpovedá zistenému skutkovému stavu. Pokiaľ ide o trovy konania, nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa spočíva v tom, že odporca zavinil konanie o výživnom, pretože napriek tomu, že výživné bolo upravované pred 7 rokmi, nebol ochotný zvýšiť dobrovoľne svoju vyživovaciu povinnosť, napriek tomu, že v čase prvotného rozhodnutia bola jeho dcéra žiačkou základnej školy, medzitým absolvovala celé stredoškolské štúdium a bola prijatá na vysokú školu. U navrhovateľky sú tiež dôvody hodné osobitného zreteľa, keď nemá žiadny vlastný príjem, preto nemôže znášať náklady právnej pomoci. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nevyplývajú okolnosti, ktoré súd viedli k aplikácii ust. § 150 O.s.p. Navrhovala preto, aby odvolací súd prvostupňový rozsudok zmenil tak, že návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovie a prizná jej náhradu trov konania. Poukazovala na to, že v čase podania návrhu bola navrhovateľka študentkou strednej školy, kde jej pravidelné mesačné výdaje boli 454,33 Eur a jednorazové výdaje boli 720 Eur, k tomu platby ZRPŠ, výdavky na stužkovú slávnosť, vreckové na výlety a zborové sústreďenie, letné a zimné dovolenky, doplatky za lieky, z čoho je zrejmé, že náklady v priebehu jedného ročníka strednej školy presahovali sumu 500 Eur (454,33 Eur + 60 Eur = 514,33 Eur) t. j.

bez ďalších jednorazových výdavkov. Dieťa má nárok mať primeranú životnú úroveň akú má otec, ísť cez prázdniny na dovolenku so súrodencami a matkou. Navrhovateľke vznikli tiež náklady spojené s prípravou na prijímacie pohovory - poplatky zaplatené univerzite B., W. univerzite, náklady na overenie príloh prihlášok a poštovné. Po prijatí na vysokú školu mala zvýšené výdavky na cestovné do Z., ISIC kartu, poplatky za fotky na index, pomôcky potrebné na štúdium na vysokej škole (vybavenie do laboratória, skriptá, notebook), náklady na stravné v Z., a tiež na doučovanie predmetov matematiky, fyziky a chémie. Tieto výdaje navrhovateľka v čase vydania napadnutého rozhodnutia nemohla presne špecifikovať, preto vychádzala iba z toho, že jej staršia sestra F., ktorá je vysokoškoláčka, potrebuje mesačne na štúdium 750 Eur, pričom je prirodzené, že výdavky dieťaťa pri návšteve strednej školy v mieste bydliska a štúdiom na vysokej škole mimo miesta bydliska musia byť minimálne o 200 Eur vyššie, už len s ohľadom na cestovné výdavky. V posledných rokoch otec na navrhovateľku nad rámec bežného výživného nijako neprispel, ani na Vianoce, narodeniny či meniny. Pokiaľ ide o schopnosti matky, je pravdou, že skončila pracovný pomer výpoveďou, avšak dôvodom bola okolnosť, že práca presahovala normálny 8 hodinový pracovný čas a pri 4 deťoch matka nestíhala zabezpečovať domácnosť a venovať sa i deťom. Jej príjem v nasledujúcom období, keď poberala dávky v nezamestnanosti podstatným spôsobom neklesol, pretože popritom pracovala brigádnicky a neustále si hľadala možnosť riadneho pracovného pomeru. Dnes pracuje u pôvodného zamestnávateľa, na inom mieste s príjmom v priemere 950 Eur mesačne, z ktorého keď vykryje osobné výdaje vo výške 550 Eur, ostane jej 350 - 400 Eur mesačne, ktoré použije na nepravidelné, ojedinelé výdavky, akými sú napr. oprava motorového vozidla, darčeky 4 deťom k meninám, narodeninám a na Vianoce, výmena posteľného prádla, uterákov, náhrada základných spotrebičov ako vysávač, chladnička, pračka, drobné opravy v byte, zakúpenie lyžiarskej výstroje deťom. Matka teda nie je schopná na výživné každého zo 4 detí prispieť sumou vyššou ako 50 Eur mesačne, pričom ak by sa popísané výdavky jednorazového charakteru nevyskytovali vôbec, nebolo by to viac ako 100 Eur mesačne. Preto pri nevyhnutných potrebách navrhovateľky vo výške 700 Eur mesačne, je suma požadovaného výživného preukázaná a primeraná. Otec pritom žije s partnerkou v novopostavenom rodinnom dome na N. H., ktorý je takej veľkosti, že časť z neho prenajíma. Matka so 4 deťmi žije v štandardnom byte v bytovom dome. Po rozvode manželstva pomer majetku, ktorý zostal matke a otcovi bol diametrálne odlišný, otec získal majetok pre svoje podnikanie, majetok výnosový. Po rozvode nadobudol ďalší nehnuteľný majetok, má výnosy z poľnohospodárskej pôdy a z prenájmu viacerých nehnuteľností. Zakúpil ďalšiu nehnuteľnosť, ktorú je schopný rekonštruovať, za účelom získavania ďalších výnosov. Jeho podnikateľský majetok fyzickej osoby je značný. Pri právnických osobách, ktorých je spoločníkom, je rovnako zrejмый rozsah čistého majetku a tiež je zo súvahy zrejмая pri oboch spoločnostiach značná výška nerozdeleného, čistého zisku, ktoré finančné prostriedky sú hotovosťou, ktorú má bez ďalšieho k dispozícii. Odporcom deklarované podnikateľské úvery nie sú podstatné, pretože sú premietnuté v účtovníctve spoločností ako záväzky. Jediný úver ako fyzickej osoby nie je možné zohľadniť, pretože nebolo nevyhnutné, aby sa k nemu odporca zaviazal, preto nemôže mať vplyv na výživné. Po rozvode manželstva, si každý z manželov ponechal vo svojom výlučnom vlastníctve pozemok na H. ulici v G., kde obaja tento predali a každý z nich získal po 2.000.000 Sk, pričom matka ich použila na rekonštrukciu bytu, opravu garáže, výmenu starého vozidla za iné zánovné, rekonštrukciu rekreačnej chalupy a vyfinancovanie potrieb detí, ktoré za celých 6 rokov presahovali ich krytie výživným otca a príjmom matky. Druhú časť týchto pozemkov majú matka i otec v rovnakom pomere. Matka mala byť na Y. ulici, ktorý prenajíkala, avšak pre nedostatok dopytu po nájme, bola nútená ho predať, tiež z dôvodu, že nebola schopná financovať 4 deti, dve vysokoškoláčky, jednu maturantku a syna deviataka, pričom všetky štyri deti majú široké športové a umelecké záujmy, ktoré im matka chce dopriať a pri majetkových pomeroch otca na ne majú nárok. Otec pritom podľa jeho vyjadrenia rovnako predal nehnuteľnosť - pozemky a nie je zrejmé na aký účel finančné prostriedky použil.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že navrhovateľka nepreukázala, že by jej mesačné náklady prevyšovali sumu 500 Eur a nepreukázala všetky svoje výdavky. Dokladované boli len príjmy matky navrhovateľky, daňové priznanie matky navrhovateľky za rok 2012, pracovná zmluva, dohoda o zmene pracovnej zmluvy, potvrdenia o poplatkoch za prijímacie pohovory, nepreukázala náklady na učebnice, pomôcky, školné, záujmové krúžky, telefón, telovú kozmetiku, výživové doplnky, oblečenie, obuv, poplatky za školské akcie ani jednorazové výdavky, poplatok za autoškolu v sume 370 Eur, za zborové sústredenie 100 Eur, nezdokladovala výdavky na cestovné do Bratislavy, ISIC kartu, vybavenie do laboratória, či ďalšie pomôcky na štúdium. Súd konštatoval, že navrhovateľkou neboli preukázané mesačné výdavky prevyšujúce 500 eur, avšak navrhovateľka

podľa odporcu nepreukázala ani výdavky odôvodňujúce výživné v sume 350 Eur. Súd prvého stupňa v tomto smere nevykonal riadne dokazovanie a uspokojil sa len s tvrdeniami navrhovateľky, nevysporiadal sa s dôvodnosťou jednotlivých nárokov. Odporca namietal proti tomu, že z výpisu z účtu matky navrhovateľky vo O. M. (M.) majú byť zrejme výdavky matky navrhovateľky ako platby nájmu, fondu opráv, elektriny, plynu, káblovej televízie, internetu, platby na rekreačné nehnuteľnosti, koncesionárske poplatky, opravy, pohonné hmoty, telefóny, toner, bytovú poisťku. Navrhovateľka výdavky len všeobecne popísala, nešpecifikovala ich, nevysvetlila. Z výpisu z účtu nie sú zrejme mesačné zostatky na účte, ide len o výpis pohybov na účte. Poukazovanie na štúdium sestry F., ktorá má mať výdaje na štúdium 750 eur mesačne a tvrdenie, že štúdium mimo miesta bydliska musí byť nákladnejšie o 200 Eur, nie sú ničím podložené, nemajú nič spoločné s racionálnym zvážením možností povinného rodiča. Navrhovateľka preto podľa odporcu neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k jej výdavkom a výdavkom jej matky, nepreukázala dôvodnosť nároku na výživné v sume 350 Eur. Majetkové pomery matky sú pritom také, že táto je schopná podieľať sa na výžive navrhovateľky minimálne rovnakým dielom ako odporca. Osobnú starostlivosť už vzhľadom na vek navrhovateľky nie je možné posudzovať ako formu plnenia si vyživovacej povinnosti matkou, preto táto má rovnakú vyživovaciu povinnosť ako odporca. Ak súd prvého stupňa určil odporcovi platiť výživné v sume 350 eur mesačne, preniesla sa celá vyživovacia povinnosť na otca. Tvrdenie, že matka nie je schopná prispievať na každé zo štyroch detí sumou väčšou ako 50 Eur mesačne je účelové a nezodpovedá listinným dôkazom. Príjem matky navrhovateľky sa od 1.8.2013 zvýšil na sumu 1.140 Eur mesačne. Príjem matky navrhovateľky (bez príjmu z prenájmu nehnuteľností, daňového bonusu, prídavkov na deti a výživného od odporcu) bol od 1-3/2012 - 3.539,23 Eur, od 4-9/2012 - 3.810 Eur, od 10-11/2012 - 500 Eur, od 1-7/2013 - 6.991,99 Eur. Navrhovateľka uviedla, že matke mesačne zostáva 350-400 Eur mesačne, to znamená, že vďaka výživnému od odporcu má na všetky deti dostatočné finančné zabezpečenie, nie je odkázaná na výživné od odporcu a chce si len zvyšovať svoju životnú úroveň a životnú úroveň svojich detí na úkor odporcu. Odporcovi nezostáva mesačne žiadny zostatok, všetok príjem odporcu ide na výživné pre deti, zakupovanie vecí pre deti a úhradu výdavkov navyše pre deti. Na zabezpečenie úhrady doterajšieho výživného pre deti musel odporca predať svoj nehnuteľný majetok. Matka navrhovateľky sumu 2 mil. Sk z predaja nehnuteľného majetku použila na zveľadenie nehnuteľného majetku v jej výlučnom vlastníctve. Odporca peniaze z predaja svojho dielu po rozvoze manželstva použil na vyriešenie svojej bytovej otázky a taktiež pre potreby detí, na výživné a ostatné ich náklady. Matke navrhovateľky ostali po rozvoze dva byty, nezaťažené hypotékami, odporca si musel po rozvoze všetko zabezpečovať nanovo, je úverovo zaťažený. Matka navrhovateľky od rozvodu a úpravy výživného nikdy nekontaktovala odporcu s požiadavkou na zvýšenie výživného, prezentovala sa ako zabezpečená matka, ktorá odporcu nepotrebuje, chcela sa o deti postarať sama, bez pomoci manžela. V roku 2012 však odišla zo zamestnania v G. M. N., ostala doma, nezamestnaná a podala, resp. aj jej dospelé deti žiadosť o zvýšenie výživného spolu v sume 1.800 Eur. Keďže sa matka navrhovateľky opätovne zamestnala a plat sa jej zvýšil, podľa odporcu tým dôvod na zvýšenie výživného odpadol. Matka navrhovateľky na pojednávaní dňa 10.1.2013 uviedla, že pozemok na H. ulici predá, keď bude potrebovať peniaze na štúdium detí, z odvolania ale vyplýva, že pozemok predala v neznámom čase a získala zaň peniaze 2 mil. Sk, ktoré použila na rekonštrukciu bytu, garáže, rekreačnej chalupy a výmenu vozidla, teda nepoužila príjem z predaja tejto nehnuteľnosti pre potreby štúdia svojich detí, ale na zveľadenie svojho majetku. Od odporcu teraz žiada zvýšené výživné pre potreby štúdia detí. Z odvolania navrhovateľky ďalej vyplýva, že predala byt na Y. (na Q. ul.), z ktorého mala príjem 38.000 Eur, ktorý príjem nebol v pôvodnom konaní zohľadnený, zostala jej vo vlastníctve garáž, orná pôda, na ktorej sa plánuje zástavba, orná pôda vo E., ktorú prenajíma za 269,05 Eur mesačne, vlastní chatu v k. ú. Y.. Z odvolania navrhovateľky ako aj zo súvisiacich prebiehajúcich konaní o zvýšenie výživného vyplývajú nové skutočnosti, ktoré neboli prejednané v konaní pred súdom prvého stupňa a sú významné pre posúdenie nároku navrhovateľky na zvýšenie výživného. Odporcovi musí byť umožnené sa k týmto skutočnostiam vyjadriť, preto by mal odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľky, že otec dobrovoľne nezvýšil výživné a tým zavinil toto konanie, odporca poukázal na to, že platí mesačne výživné na všetky deti v sume 700 Eur. Naopak konanie zavinila navrhovateľka, ktorá odporcu pred podaním návrhu nekontaktovala. Navrhovateľka a jej matka s odporcom nekomunikujú, nekonzultujú náklady a plány do budúcnosti, nemajú záujem o obnovenie vzťahu s otcom, ktorý je pre nich len zdrojom peňazí. Suma 500 Eur, ktorú navrhovateľka požaduje od odporcu je účelovo zvýšená, preto z nej nemožno vychádzať pri stanovení úspešnosti, či neúspešnosti navrhovateľky. Postoj navrhovateľky charakterizovaný ľstou, aroganciou a zištnosťou, nezáujmom od odporcu je v rozpore s dobrými mravmi, morálnymi zásadami a pravidlami slušného správania. Právne

posúdenie otázky náhrady trov konania navrhovateľkou je nesprávne, nemá oporu v zákone, preto naň nemožno prihliadať.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla, že dôvodom podania návrhu bola okolnosť, že vyživovacia povinnosť bola určená v roku 2006, teda už pred 8 rokmi. Za toto obdobie došlo k podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky, ktorá je študentkou vysokej školy. Otec neprejavil záujem dobrovoľne zvýšiť plnenie vyživovacej povinnosti. Zmena pomerov na strane matky tým, že sa stala nezamestnanou vyplynula z okolností, kde ako zamestnankyňa O. G. vykazovala značné množstvo nadčasových hodín, nemala dostatok času, aby sa venovala výchove a opatere detí. Počas nezamestnanosti poberala dávky vo výške 650 eur v mesiacoch apríl až september, k tomu brigádnicky pracovala, ihneď po vzniku nezamestnanosti až do mesiaca august, ďalej podľa dohody o vykonaní práce u zamestnávateľa D. F. Q., s.r.o. v období september až december 2012, naviac popri tom od 1.10.2012 zabezpečovala opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, čo bolo spojené s mesačným príjmom 94,92 Eur mesačne, kde na základe dohôd o prácach mimo pracovného pomeru dosiahla príjem 671,60 Eur, teda rozdiel medzi jej priemerným zárobkom a príjmom v období do 1.4.2012 do decembra 2012, kedy sa opätovne zamestnala bol nepodstatný. Následne bola prijatá do pracovného pomeru na O. G., na pracovnú činnosť, kde fond pracovného času zodpovedá rozsahu pridelovanej práce a má rovnaké finančné ohodnotenie aké dosahovala predtým. Pokiaľ ide o životnú úroveň navrhovateľky, chodíva na kultúrne podujatia, do kina, na lyžovačky, dovolenky a výlety spolu so súrodencami a matkou, avšak nie nadštandardného charakteru, ale iba primerané tomu, aby všetky deti ako rodina boli spolu. Matke po rozvoде ostali v opatere štyri deti v starom neprerobenom byte. Otec si postavil rodinný dom v jednej z najluxusnejších lokalít v G., zakúpil si viac nehnuteľností za účelom získavania príjmu z nich, v rámci vyporiadania BSM získal nepomerne vyššie majetkové a finančné hodnoty, ktoré mu umožňujú ďalšie výnosné podnikanie, chodil aj na dovolenky, pričom nie je podstatné, že na Slovensku, pretože je potrebné prihliadať na štandard týchto dovolení. Po vyporiadaní BSM zostali každému z manželov trhovo zaujímavé pozemky v rovnocenných podieloch, ktoré každý z nich odpredal za rovnakú cenu 2,5 mil. Sk. Otec ich zrejme použil na kúpu nehnuteľností, matka ich použila na rekonštrukciu bytu, garáže, chalupy, zakúpenie ojazdeného motorového vozidla, dovolenky, realizovanie športových a kultúrnych potrieb detí. Je pravdou, že matka vlastnila ešte jeden jednoizbový byt na Q. ul., tento v roku 2013 predala, nakoľko nestačila vykrývať potreby dvoch vysokoškoláčkov, maturantky a syna, ktorý sa pripravuje na stredoškolské štúdium. Pokiaľ odporca vytýka súdu, že nezabezpečil ako matka nakladá s výživným hradeným odporcom, pri sume 166 eur mesačne pre vysokoškoláčku, v predchádzajúcom období maturantku ide o minimum, keďže príjem matky pokrýva poplatky za byt, energie, čistiace prostriedky, prevádzku motorového vozidla a poplatky za energie na chalupu. Matka ako aj otec v súčasnosti vlastní ešte druhú časť pozemkov LV č. XXXX, k. ú. G. a pokiaľ odporca namieta, že sú predajné, v rovnakej pozícii sa nachádza i on. K príjmom otca uviedla, že nie je podstatné, že H. W. je blokovaný a nie je možné ho predať, pretože v tomto objekte stále podniká a tento objekt je nepretržite v prevádzke. Podnikateľské úvery odporcu nie je možné zohľadniť, pretože sú premietnuté v daňových priznaniach ako pasíva tak v právnických osobách ako aj v osobe fyzickej. Z prílohy k daňovému priznaniu - výkaz majetku a záväzkov je zrejme, že v roku 2012 rozdiel majetku a záväzkov bol 82.860 Eur, čo je majetok tzv. čistý, ktorý môže mať v skutočnosti oveľa vyššiu trhovú hodnotu. Medzi príjmami a výdavkami celého združenia bol rozdiel - zisk 2.169.000 Eur. Odporca je 50 % vlastníkom spoločnosti H. L., s.r.o. kde z daňového priznania je zrejme, že v minulých rokoch bol nerozdelený zisk v sume 16.060 Eur a vlastné imanie spoločnosti predstavuje 21.912 Eur a pri spoločnosti DAKRA, s.r.o. je nerozdelený zisk 54.504 Eur a vlastné imanie vo výške 37.417 Eur. Na odporcu teda pripadá majetok 64.946,50 Eur. Odporca vlastní len podnikateľský majetok značného rozsahu, osobný majetok je zrejme z listov vlastníctva. Pokiaľ ide o úver odporcu ako fyzickej osoby na rodinný dom na L. ulici s mesačnou splátkou 3.700 Eur a prevádzkou 266 Eur, nie je zrejme, z čoho túto splátku hradí, keď uvádza, že má príjem 1.000 Eur. Jeho priateľka, ktorá v nehnuteľnosti býva, sa podľa odporcu nepodieľa na prevádzkovej réžii, z právneho hľadiska sa teda odporca vzdáva finančných prostriedkov. Odporca ďalej spláca úver na rodinný dom v sume 292 Eur, ktorý ako spoluvlastník kúpil a rekonštruuje ho, teda nepochybne mal prostriedky na to, aby si úver v r. 2008 mohol vziať vo výške 1.475.000 Sk. Odporca vlastní celý rad nehnuteľností - spoluvlastníckych podielov na ornej pôde v rôznych k. ú. v okolí G., ide o 17 LV, kde na 13 sú uvádzané druh pozemku - orná pôda, na ďalších sa jedná aj o vinice a ostatné plochy. Ďalej navrhovateľka poukázala na nehnuteľnosti, ktorých je odporca podielovým alebo výlučným vlastníkom. Odporca vlastní tiež pozemky - zastavané plochy a stavbu administratívnej budovy s. č. XXXX postavené na parcele č. XX XXX účelovo určenej ako

administratívna budova, kde predstavuje jeho podiel polovicu, priľahlý pozemok má výmeru 1776 m² bez pozemku pod stavbou, o vlastníctve ktorej sa odporca v konaní nezmienil, pričom trhovú hodnotu tejto nehnuteľnosti je značná. Odporca vlastní byt na ul. Q., byt - podiel 31/100 na A. N., na ktoré má uzavreté nájomné zmluvy. Vlastní polovičný spoluvlastnícky podiel v G. na pozemkoch a stavbe rodinného domu a garáže, LV č. XXXX, ktorá nehnuteľnosť je úverovo zaťažená, avšak odporca pred čerpaním úveru zaplatil časť kúpnej ceny v hotovosti vo výške 4.425.000 Sk, o čom sa v odvolaní nezmieňuje. Rovnako mu patrí polovičný spoluvlastnícky podiel na pozemkoch a rodinnom dome v G. LV č. XXX, na ktorú nehnuteľnosť bolo vydané stavebné povolenie na prístavbu a nadstavbu, z čoho vyplýva, že finančné pomery odporcu dovoľujú realizovať stavbu v takomto rozsahu, pričom nie je zrejmé z akých prostriedkov, keď odporca uvádza svoj príjem 1.000 Eur a splátky úverov. Odporca od stanovenia výživného v rozvodovom konaní okrem podnikateľského majetku, nadobudol dva byty, tri rodinné domy, jednu administratívnu budovu, celý rad ďalších pozemkov priamo v G. a v okolí ako výlučný vlastník a ďalej pozemky v podieloch v G. a okolí, preto nie je pravdivé jeho tvrdenie, že vlastní len spoluvlastnícke podiely na ornej pôde a lesoch, ktoré nemajú takmer žiadnu hodnotu. Ak poukazuje na splácanie úveru, aby si zabezpečoval ďalšie nehnuteľnosti, ktoré jednoznačne neslúžia vlastnej potrebe na bývanie, je potrebné prihliadnuť na rozsah týchto nehnuteľností a ich hodnotu pri stanovovaní výživného. Pokiaľ ide o potreby navrhovateľky, táto navštevuje prvý ročník M. G. U., H. - G. J., kde laboratórne cvičenia bývajú od 7 - 19 hod., preto nie je schopná denne cestovať a musí si zabezpečiť bývanie v Z., mesačné náklady na podnájom predstavujú minimálne 200 Eur. Potrebuje pomôcky ako plášť, ochranné veci, osobný počítač, stravu v priebehu pracovného týždňa, osobné potreby - hygienu, holič, šatstvo, obuv, minimálne raz týždenne cestuje domov a späť. Má výdavky na školské pomôcky ako skriptá, bloky, perá a p., kultúru a šport, tiež sa musí podieľať na nákladoch na bývanie, domácnosti, stravovanie počas víkendov. Chcela by absolvovať autoškolu. Situáciu vo vzťahu medzi navrhovateľkou a odporcom zapríčinil odporca, spôsobom akým reagoval na pozvanie na stužkovú slávnosť a svojím postojom ku všetkým trom dcéram. Nie je povinnosťou detí sa otcovi vnucovať, keď tento nemá záujem ísť na stužkovú slávnosť, nespomenie si maličkosťou na meniny, narodeniny, či Vianoce.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkmi konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolatelia v odvolaní vo veci samej podľa obsahu použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolaní - teda v celom rozsahu (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený min. 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolania účastníkov proti výrokom vo veci samej (výroku o určení výživného, v zamietajúcom výroku, výroku o zročnom výživnom) nie sú dôvodné, avšak napriek tomu bolo nevyhnutným tieto výroky rozsudku s použitím § 220 O.s.p. formálne zmeniť. Výrok o náhrade trov štátu si vyžiadal zmenu podľa § 220 O.s.p. pre jeho nesprávnosť. Pokiaľ však ide o výrok o náhrade trov konania účastníkov, bolo odvolanie navrhovateľky dôvodné, preto odvolací súd v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) v spojení s ods. 2 O.s.p. rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom konania na súde prvého stupňa bolo určenie výživného na plnoletú navrhovateľku. Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi prispievať na výživu navrhovateľky sumou 350 Eur mesačne od 1.8.2012 (odo dňa nasledujúceho po dni podania návrhu, ako žiadala navrhovateľka), vo zvyšku návrh navrhovateľky, ktorá sa domáhala výživného v sume 500 Eur mesačne zamietol, rozhodol o nedoplatku na výživnom za čas od jeho určenia do vyhlásenia rozsudku a napokon rozhodol o náhrade trov štátu a účastníkov konania. Odvolaniami účastníkov bol rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý v celom rozsahu. S poukazom na vyššie uvedené bolo úlohou odvolacieho súdu v prvom rade posúdiť, či boli splnené podmienky pre určenie výživného otca k plnoletej dcére, odkedy a v akom rozsahu.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez

ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 1,2,3,4 a 5 Zákona o rodine). Výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh (§65 ods. 3 Zákona o rodine).

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa (§ 75 ods. 1,2 Zákona o rodine).

Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného, pokiaľ sa výrazným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, môžu znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti. Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné.

Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným

poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Výživné na navrhovateľku bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 35C/38/05 zo dňa 16.3.2006 v sume 165,97 Eur. Navrhovateľka je t. č. plnoletá, avšak pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, teda nie je schopná sama sa živiť, preto vyživovacia povinnosť rodičov k navrhovateľke trvá. Vzhľadom na to podala navrhovateľka návrh na určenie vyživovacej povinnosti otca, ktoré výživné bolo možné navrhovateľke ako plnoletej fyzickej osobe priznať len odo dňa začatia súdneho konania (§ 77 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď vyživovaciu povinnosť určil odo dňa 1.8.2012, v zmysle podaného návrhu, pričom konanie v danej veci bolo začaté dňa 31.7.2012.

Vychádzajúc z výsledkov súdom prvého stupňa vykonaného dokazovania prvostupňový súd správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre určenie zvýšeného výživného v prospech navrhovateľky. Navrhovateľka v čase podania návrhu bola študentkou maturitného ročníka strednej školy, pripravovala sa na vysokoškolské štúdium a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa bola už študentkou prvého ročníka vysokej školy. Od poslednej úpravy výživného, kedy bola navrhovateľka žiačkou základnej školy, uplynulo dlhé časové obdobie, v čase rozhodovania súdu prvého stupňa to bolo 7 rokov, teda už len samotným uplynutím doby došlo objektívne k podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky, kedy prirodzene vzrástli jej potreby nielen na bežné životné náklady ale predovšetkým v súvislosti s prípravou na budúce povolanie. S ukončením stredoškolského štúdia sú spojené notoricky známe výdavky na stužkovú slávnosť, výdavky súvisiace s prípravou na maturitu, ale predovšetkým výdavky na prijímacie pohovory na vysoké školy. Po ukončení strednej školy navrhovateľka ďalej pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, s čím pochopiteľne vzrástli jej odôvodnené potreby vo všetkých oblastiach života. So začiatkom vysokoškolského štúdia sú spojené jednorazové zvýšené výdaje súvisiace so zápisom na vysokú školu, učebnými pomôckami, ako aj ďalšie novovznikajúce pravidelné náklady na cestovné, stravné a ubytovanie mimo miesta bydliska. Navrhovateľka má tiež výdavky spojené s jej záľubami a voľným časom - šport, spev, violončelo, kultúra, dovolenky s rodinou. Od poslednej úpravy výživného na strane navrhovateľky vzhľadom na uvedené jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich určenie vyššieho výživného, pričom odvolací súd má za to, že zvýšené náklady spojené s ukončením stredoškolského štúdia sú porovnateľné so zvýšenými vstupnými nákladmi vysokoškolského štúdia, preto súd prvého stupňa správne ponechal určené výživné v rovnakej výške za obe obdobia.

Vykonaným dokazovaním ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, bolo tiež preukázané, že na strane oboch povinných osôb voči navrhovateľke, sú dané dostatočné majetkové pomery pre to, aby boli vyššie uvedené potreby navrhovateľky výživným pokryté. Na strane matky došlo k zvýšeniu jej príjmu na 1.140 Eur brutto, cca 980 Eur netto. Pokiaľ odporca v odvolaní poukazoval na to, že dôvodom podania návrhu navrhovateľky mala byť skutočnosť, že sa matka v čase podania návrhu stala nezamestnanou a keďže v súčasnosti pracuje, dôvod na určenie výživného odpadol, túto obranu odporcu považuje odvolací súd za účelovú, pretože vykonaním dokazovaním bolo nepochybne preukázané zvýšenie životných nákladov navrhovateľky v súvislosti s nastúpením vyššej formy štúdia vyžadujúcich určenie vyššieho výživného. Navyše matka navrhovateľky v čase nezamestnanosti poberala dávky v sume 650 Eur mesačne, popri tom pracovala brigádnicky, resp. na základe dohody o vykonaní práce a zabezpečovala starostlivosť o zdravotne postihnutú osobu, následne za znovu zamestnala u pôvodného zamestnávateľa s dokonca vyššou mzdou ako dosahovala pôvodne, čiže v tomto smere nemožno hovoriť o účelovom konaní navrhovateľky požadujúcej vyššie výživné, resp. jej matky, ktorá sa mala vzdať zamestnania aby prinútila odporcu platiť vyššie výživné. Matka navrhovateľky sa počas nezamestnanosti snažila zabezpečiť si dostatočný príjem, ktorý by sa vyrovnal pôvodnému a následne, už počas konania o určenie výživného, sa riadne zamestnala. Pokiaľ odporca poukazoval na „novú“ skutočnosť, že matka predala v roku 2013 byt na Q. ul., z ktorého predaja mala príjem 38.000 Eur, táto skutočnosť neznamená, zmenu majetkových pomerov na strane matky, pretože o túto sumu sa majetok matky nezväčšil, došlo iba k jeho transformácii z formy nehnuteľného majetku na finančnú hotovosť, takže v tomto smere sa pomery matky nezmenili. Matka naďalej zabezpečuje osobnú

starostlivosť o štyri deti z manželstva s odporcom a hoci dve z nich sú už plnoleté a nie sú odkázané na osobnú starostlivosť matky v rozsahu ako ďalšie dve maloleté deti, navrhovateľka ako aj jej staršia sestra bývajú naďalej s matkou v spoločnej domácnosti, ktorá musí za všetky svoje deti hradiť poplatky súvisiace s bytom, náklady na vodu, elektrinu, plyn, svojim deťom perie, nakupuje, varí, teda sa o plnoletú navrhovateľku naďalej osobne stará, čo bolo nevyhnutné zohľadniť pri určení pomeru, ktorým sa má matka podieľať na výživnom pre navrhovateľku. Zároveň sú všetky štyri deti od času pôvodného určenia výživného oveľa staršie, dve dcéry študujú na vysokej škole, jedna na strednej a syn je deviatak, čiže je zrejme, že museli vzrásť ich náklady a odôvodnené potreby, čo sa nevyhnutne muselo premietnuť aj do celkových nákladov matky zabezpečujúcich osobnú starostlivosť o všetky deti. Zvýšenie príjmu matky preto v porovnaní s nárastom výdavkov na zabezpečenie starostlivosti o štyri nebol preto až tak výrazný. Podiel matky na výživnom na deti vo forme osobnej starostlivosti sa teda postupne zvyšoval bez toho, aby počas pomerne dlhého obdobia siedmich rokov došlo k zvýšeniu výživného plateného odporcom, pričom treba zohľadniť aj tú skutočnosť, že odporca okrem súdom určeného výživného navrhovateľke osobitne neprispieva, nepodieľa sa na jej mimoriadnych výdavkoch a dokonca jej v poslednom období nedáva ani príležitostné darčeky. Hoci odporca v odvolaní poukazoval na to, že aj matka je majetná a má dostatočný príjem, pričom nie je úverovo zaťažená, uvedené je pravda, avšak odvolací súd má za to, že v konaní nebolo preukázané, že by sa majetkové pomery matky od posledného určenia výživného zmenili. Matka, vlastní len nehnuteľnosti, ktoré získala vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom niektoré nehnuteľnosti predala za účelom rekonštrukcie ostatných, ktoré užíva spolu s deťmi. Nedošlo teda k zlepšeniu jej majetkových pomerov, naopak vzhľadom na čoraz nákladnejšiu starostlivosť o deti sa jej výdavky jednoznačne zvýšili.

Odporca na druhej strane žije s priateľkou v novopostavenom rodinnom dome. Nepribudli mu žiadne ďalšie vyživovacie povinnosti a uvádza mesačný príjem 1.000 Eur. Prvostupňový súd správne v jeho prípade vychádzal nielen z deklarovaneho príjmu, ale predovšetkým zo zhodnotenia jeho celkových majetkových pomerov. Ako bolo v konaní preukázané, odporca je vlastníkom (resp. spoluvlastníkom) celého radu nehnuteľností, tak pozemkov ako aj bytov a stavieb, čo znamená že musí mať dostatočnú hotovosť nielen na ich nadobudnutie ale aj prevádzkovanie a prípadnú rekonštrukciu. Pokiaľ odporca argumentuje tým, že niektoré nehnuteľnosti vlastní v rámci svojej podnikateľskej činnosti, len za účelom ich ďalšieho predaja, z toho je zrejme, že z nakladania s takýmito nehnuteľnosťami musí mať zisk, či už z predaja alebo prenájmu, inak by nemal dôvod do nich investovať. Ďalej z dokazovania vyplýva, že obchodné spoločnosti, ktorých je spoločníkom vykazujú zisk a hoci sú úverovo zaťažené, ide o podnikateľské riziko odporcu ktoré nemožno pripočítat' na ťarchu platenia výživného na navrhovateľku. Odporca tiež v konaní nepreukázal, ako z deklarovaneho príjmu 1.000 Eur uhrádza všetky svoje výdaje - výživné na deti, úvery, ktoré má ako fyzická osoba, keď len mesačné splátky úveru na dom na L. ulici, v ktorej odporca býva majú predstavovať 3.700 Eur a náklady na prevádzku domu v ktorom odporca býva predstavujú 266 Eur, pričom priateľka odporcu sa na nákladoch domácnosti vôbec nepodieľa. Zo skutočností zistených ohľadom majetkových pomerov odporcu súdom prvého stupňa a tiež uvedených odporcom v odvolaní je jednoznačné, že osobné, majetkové a zárobkové pomery odporcu sú dostatočné na to, aby odporca bol schopný platiť mesačné výživné na navrhovateľku v súdom prvého stupňa určenej sume 350 Eur, pri správnom zohľadnení pomeru matky na výživnom. Nemožno pritom súhlasiť s vyjadrením otca, že by takto určeným výživným malo dôjsť k preneseniu vyživovacej povinnosti len na otca, pretože v danom prípade boli preukázané zvýšené životné náklady navrhovateľky a v posudzovanom prípade treba zdôrazniť aj zásadu, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, preto pokiaľ odporca je vlastníkom nehnuteľností, dokáže mesačne splácať nákladné úvery a jeho spoločnosti vykazujú zisk, treba na uvedené prihliadať aj pokiaľ ide o stanovenie výšky výživného tak, aby odrážalo životnú úroveň otca. U otca je jeho životná úroveň s ohľadom na jeho majetkovú situáciu jednoznačne vyššia ako u matky a táto životná úroveň otca sa musí prejaviť jeho dávkami výživného pre navrhovateľku.

Pokiaľ ide o odvolacie argumenty otca, že výživné požadované navrhovateľkou je v rozpore s dobrými mravmi, je potrebné uviesť, že odporca neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by rozpor výživného pre navrhovateľku z dobrými mravmi preukazovali. V odvolaní uvádza len to, že navrhovateľka sa s odporcom nestretáva a z jej strany došlo k pretrhnutiu väzieb, s odporcom nekonzultuje svoje výdavky ani mu ich neoznamuje. Takéto narušenie vzťahu medzi navrhovateľkou a odporcom však nemožno kvalifikovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Rodič má v zásade, bez ohľadu na to, ako si s dieťaťom vychádza, povinnosť prispievať na jeho výživu až do času, kým dieťa nie je

schopné sa samo živiť. Konanie dieťaťa na to, aby výživné bolo v rozpore s dobrými mravmi musí byť takej intenzity a spôsobovať rodičovi takú ujmu, že priznanie výživného by bolo v rozpore so základnými pravidlami morálky v spoločnosti. Dobré mravy, hoci sú zákonným pojmom, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi napr. vtedy, ak by dieťa rodičovi fyzicky ubližovalo, poškodzovalo jeho majetok, spôsobovalo inú vážnu ujmu, alebo sa dopustilo zavrhnúťhodného konania voči svojmu rodičovi. Predpoklad porušovania dobrých mravov vo vzťahu rodič - dieťa, treba posudzovať veľmi citlivo. Samotná skutočnosť, že citové vzťahy medzi rodičom a dieťaťom ochladli, prípadne nie sú optimálne, nespôsobuje zánik vyživovacej povinnosti rodiča. Hoci odporca považuje konanie navrhovateľky, ktorá sa s ním nekontaktuje, ako ujmu na svojich rodičovských právach, nemožno tento stav pripísať v neprospech navrhovateľky a výživné zo strany rodiča navrhovateľke pre rozpor s dobrými mravmi nepriznať. Vzhľadom na to, že odporca žiadne kvalifikované konanie navrhovateľky v rozpore s dobrými mravmi nepreukázal ani netvrdil, odvolací súd na túto jeho námietku neprihliadal.

Odvolací súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutočnosti, tiež prihliadol na okolnosť, že životná úroveň detí je odrazom životnej úrovne ich rodičov a dospel k záveru, že súd prvého stupňa rešpektujúc vyživovaciu povinnosť otca k navrhovateľke, rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti určil vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľke správne. Výživné v sume 350 Eur mesačne od 1.8.2012 je vzhľadom na vek navrhovateľky, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania jej životných nákladov v budúcnosti primerané. Odporca síce v odvolaní poukazoval na to, že aj jeho ostatné deti samostatnými návrhmi požadujú zvýšenie výživného, v čase rozhodovania súdu však výživné na ostatné deti nebolo zvýšené, preto na túto skutočnosť nebolo možné prihliadať.

Odvolací súd na druhej strane nepovažoval za dôvodné priznať výživné v sume 500 Eur, ako požadovala navrhovateľka, pretože výživné v tejto sume, pri zohľadnení pomeru, v akom sa na výživnom podieľa aj matka navrhovateľky by prekračovalo jej aktuálne odôvodnené potreby, ako aj schopnosti odporcu. Navrhovateľka náklady v rozsahu prevyšujúcom 500 Eur nepreukázala. Odvolací súd považuje výživné v sume 350 Eur od otca spolu s výživným a osobnou starostlivosťou od matky za postačujúce pre pokrytie potrieb vysokoškolačky, jej záujmov, pri rešpektovaní ďalších vyživovacích povinností oboch rodičov.

Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľov odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

Namieste tak bolo faktické potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej (podľa § 219 O.s.p.), formálnu zmenu si ale vyžiadala nesprávnosť spočívajúca v opomenutí vyslovenia, že ide o zmenu naposledy určeného výživného na navrhovateľku dosiaľ právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 35C/38/05 zo dňa 16.3.2006 v sume 165,97 Eur, ktoré predpokladá § 78 ods. 1 Zákona o rodine (a nie o novo určené výživné). Z výroku súdneho rozhodnutia (tu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa) tak musí byť zrejmé, že ide o zmenu už existujúceho rozhodnutia.

Odvolací súd riadiac sa uvádzaným preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o určení výživného, v zamietajúcom výroku a vo výroku o zročnom výživnom podľa § 220 O.s.p. zmenil spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho rozsudku.

Zmenu podľa § 220 O.s.p. si vyžadoval aj výrok o náhrade trov konania štátu, ktoré vznikli vyplatením sumy 35 Eur M. M., a.s. za zaslanie výpisu z účtu matky, z prostriedkov štátu, na základe uznesenia súdu prvého stupňa č. k. 16P/52/2012-258 zo dňa 13.3.2013.

V zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Vyššie citované ustanovenie upravuje náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu. Štát má podľa neho právo na náhradu trov, ktoré platil avšak iba proti takému účastníkovi, u ktorého nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov a iba vo výške zodpovedajúcej pomeru úspechu podľa výsledkov konania.

V konaní bola úspešnejšia navrhovateľka a to v pomere 70% (vychádzajúc z pomeru jej úspechu vzhľadom na výšku priznaného výživného v sume 350 Eur k žiadanej výške návrhom na začatie konania v sume 500 Eur), jej neúspech tak predstavuje 30%, ktorým by sa mala podieľať na náhrade trov konania štátu. Avšak u navrhovateľky, ktorá je nemajetnou študentkou denného štúdia VŠ bez pravidelného príjmu, odkázanou na výživné od rodičov, sú v zmysle § 138 O.s.p. nesporne dané osobné predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Preto povinným k náhrade trov konania štátu zostal odporca a to v rozsahu jeho pomeru neúspechu, ktorý je potom 70%. Dôvodným tak zostalo zaviazanie odporcu na náhradu trov konania štátu v sume 24,50 Eur (70% zo sumy 35 Eur vyplatených štátom za poskytnutú informáciu) a nie v celkovej sume 35 Eur, na zaplatenie ktorej bol odporca nesprávne zaviazaný.

Odvolačný súd preto s použitím ust. § 220 O.s.p., zmenil aj výrok o náhrade trov konania štátu, keď časť trov konania, ktoré hradil štát, ktoré by inak pripadli na navrhovateľku, konkrétne vo výške 10,50 Eur bude znášať štát sám a ostatnú časť trov vo výške 24,50 Eur odvolací súd zaviazal zaplatiť odporcu.

Inak tomu bolo v časti, ktorou súd rozhodol o náhrade trov konania. V tejto časti odôvodnenia rozsudku odvolací súd musí konštatovať, že toto je v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., preto sa rozhodnutie v tejto časti stalo nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Z odôvodnenia rozsudku v tejto časti len odkazom na zákonné ustanovenie, podľa ktorého súd rozhodol a jeho citáciou bez ďalšieho (§ 150 O. s. p.), nie je možné zistiť, v čom vidí dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý náhradu trov konania vo veci prevažne úspešnej navrhovateľke nepriznal, resp. prečo neaplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania. Stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného § 157 ods. 2 O.s.p., pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len EŠĽP, porovnaj napr. rozsudok *Garcíaruiz v Španielsko* z 21.1.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy

rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.5.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.2.1998). Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 45 ods. 1 Ústavy a článku 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku v časti o náhrade trov konania s vyššie citovaným § 157 ods. 2 O. s. p. a uvedenými kritériami je zrejmé, že prvostupňový súd sa ním v tejto časti rozsudku dôsledne neriadil, keď z odôvodnenia rozhodnutia o náhrade trov konania účastníkov nie sú zrejmé pre konkrétne rozhodnutie relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je rozsudku v tejto časti i nepreskúmateľným, keď takýmto postupom súdu bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou rozhodol o náhrade trov konania účastníkov s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu bude opätovne o náhrade trov konania účastníkov rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.